

Arkivsak-dok. 16/03037-12
Saksbehandler Jan Audun Berntsen

Saksgang

Utvalg for velferd og folkehelse 2016 - 2019
Bystyret 2015 - 2019

Møtedato

13.03.2018
12.04.2018

Sak nr.

Felles krisesenter for Fredrikstad, Hvaler og Sarpsborg

Saksordførersak.

Saksordfører: Bujar Shala (H) er fritatt fra verv. Det er besluttet ikke å oppnevne ny saksordfører.

Medsaksbehandler: Bård Andersen (enhet økonomi)

Saksordførers innstilling:

Legges fram i møtet

Vedlegg:

Utredning av felles krisesentertjeneste for Fredrikstad, Hvaler og Sarpsborg.

Sammendrag:

Kommune-/bystyrene i Hvaler, Fredrikstad og Sarpsborg vedtok i 2016 å utrede mulig etablering av felles krisesenter eller formalisert krisesentersamarbeid for kommunene Sarpsborg, Fredrikstad og Hvaler, med tanke på eventuell etablering fra 1.1.2019. Utredningen følger vedlagt saken. Den økonomiske gevinsten ved felles drift er anslått til ca. 1 mill. kroner pr. år totalt for de 3 kommunene. Investeringsbehovet til et nytt krisesenter anslås til 50 mill. kroner.

Styringsgruppa for prosjektet anbefaler at prosjektet ikke gjennomføres. Fordelene anses for små vurdert opp mot de ulempene og usikkerhetsmomentene som knytter seg til en så stor investering. Rådmannen gir sin tilslutning til styringsgruppas anbefalinger.

Fylkesmannen i Østfold gjennomførte i 2015 et tilsyn med krisesenteret i Sarpsborg. I rapporten fra tilsynet ble det påpekt at Sarpsborg kommune ikke har et godt nok krisesentertilbud til menn eller til personer som ikke kan bo i fellesskap med andre. Rådmannen vil komme tilbake til behovet for bygningsmessige endringer ved krisesenteret i forbindelse med årsbudsjett og handlingsplan 2019-2022.

Utredning:

Bakgrunn

Det ble i 2012/2013 gjennomført et arbeid med å vurdere krisesenterstrukturen i Østfold. Arbeidet ble igangsatt blant annet på bakgrunn av at kommunene fikk en stor nedgang i de statlige overføringene til drift av krisesentre etter omleggingen av finansieringsordningen i 2011. Det ble utarbeidet en sluttrapport fra arbeidet av Agenda Kaupang i april 2013. Denne

ble behandlet i alle kommunestyrene i Østfold. Bystyret i Sarpsborg uttrykte ønske om å utrede et eventuelt samarbeid om krisesenterdriften. Bystyret i Fredrikstad vedtok i forbindelse med behandling av rapporten at kommunen ønsket å opprettholde krisesentertilbudet lokalt i egen kommune, men åpnet for å betjene andre kommuners brukere hvis det var ønskelig. Hvaler kommune tilsluttet seg dette.

Som en oppfølging la rådmannen i Hvaler, Fredrikstad og Sarpsborg våren 2016 frem en sak til politisk behandling om mulig samarbeid om krisesenterdrift i Nedre Glomma-regionen. Det ble vurdert at et samarbeid kunne gi muligheter for gode effekter både med hensyn til økonomi, kompetanse og utnyttelse av kapasitet. Det ble i de 3 kommunene fattet følgende politiske vedtak i saken:

1. Det gjennomføres en utredning av mulig etablering av felles krisesenter eller formalisert krisesentersamarbeid for kommunene Sarpsborg, Fredrikstad og Hvaler, med tanke på eventuell etablering fra 1.1.2019.
2. Andre omkringliggende kommuner inviteres også til samarbeid.

Kommunene Råde og Rakkestad ble forespurt, men var ikke interessert i et samarbeid om drift av krisesenter.

En prosjektgruppe bestående av representanter fra de 3 samarbeidende kommunene har utredet mulighetene for etablering av et nytt felles krisesenter for Nedre Glomma-regionen, inklusive vurdering av økonomi, kompetanse og kapasitet.

Saksopplysninger

Utredningen følger vedlagt saken. Den konkluderer med at et felles krisesenter vil kunne redusere dagens samlede kostnader med ca. 1 mill. kroner pr. år, gi styrket kompetanse og redusere sårbarhet for driftsvariasjoner. I tillegg vil det tilrettelegges for et lovpålagt tilbud til menn og til personer som ikke kan bo i fellesskap med andre, hvilket samarbeidskommunene i dag er i mangel av. Drift av incestsenteret i Fredrikstad kan videreføres i et nytt senter, forutsatt videreføring av statlig tilskudd til driften. Etablering av et nytt felles krisesenter utløser et investeringsbehov på ca. 50 mill. kroner.

Dagens krisesentre har til sammen kapasitet til å ta i mot 20 kvinner og 3 menn, hvorav 12 plasser til kvinner ved krisesenteret i Sarpsborg. I et nytt felles senter er det lagt til grunn et kapasitetsbehov på 16 plasser til kvinner og 3 plasser til menn. Grunnen til at det samlede antallet plasser kan reduseres noe, er at kapasiteten kan utnyttes mer effektivt i et felles senter. Arealbehovet anslås til ca. 1200 m². Senteret bør primært lokaliseres til et område sentralt mellom Fredrikstad og Sarpsborg, men vil også kunne legges andre steder, dersom offentlig kommunikasjon er godt tilrettelagt. Plassene til menn vil kunne utformes slik at de kan brukes fleksibelt også til personer som ikke kan bo i fellesskap med andre. Bemanningsrammen er anslått til 13 årsverk inklusive incestsenter.

Fylkesmannen i Østfold gjennomførte i 2015 et tilsyn med krisesenteret i Sarpsborg. I rapporten fra tilsynet ble det påpekt at Sarpsborg ikke har et godt nok krisesentertilbud til menn eller til personer som ikke kan bo i fellesskap med andre. Dette er vurdert å være et brudd på lov om krisesenter § 2, 5. ledd og § 3, 1. og 2. ledd. For å lukke dette avviket er det i forståelse med fylkesmannen jobbet parallelt med to mulige løsninger; enten felles drift med Hvaler og Fredrikstad om et nytt felles senter eller bygningsmessige tilpasninger ved eksisterende krisesenter i Sarpsborg.

Vurdering

Etablering av et nytt felles krisesenter for Nedre Glomma-regionen vil kunne gi Sarpsborg reduserte kostnader med ca. 0,4 mill. kr pr. år. Ved utleie eller salg av frigjorte lokaler, vil

besparelsen kunne bli noe større. Etablering vil samtidig innebære at det etableres krisesentertilbud for menn og personer som ikke kan bo sammen med andre.

På den annen side er det forbundet risiko med å foreta en stor investering i et prosjekt der det knytter seg usikkerhet til hvordan krisesentertjenesten vil se ut i et lengre perspektiv. Investeringen vil kunne blokkere for andre fremtidige interkommunale løsninger eller for salg av plasser fra Sarpsborg til andre kommuner.

Styringsgruppa for prosjektet består av kommunesjefene i de 3 kommunene og tillitsvalgte. Etter en samlet vurdering konkluderer styringsgruppa med at man ikke anbefaler prosjektet gjennomført. Fordelene anses for små vurdert opp mot de ulempene og usikkerhetsmomentene som knytter seg til en så stor investering. På denne bakgrunn foreslås det at utredningsarbeidet av et felles krisesenter for Hvaler, Fredrikstad og Sarpsborg avsluttes nå. Dersom Hvaler og Fredrikstad senere skal utlyse konkurranse om drift av krisesenter, er det ønskelig å vurdere mulighetene for en felles utlysning av tjenestene for alle tre kommunene. Rådmannen gir sin tilslutning til styringsgruppas anbefalinger.

Dersom mulighetene for et felles krisesenter i Nedre Glomma skrinlegges, må det jobbes videre med en løsning for menn og personer som ikke kan bo sammen med andre ved det eksisterende krisesenteret. Rådmannen vil komme tilbake til behovet for bygningsmessige endringer ved krisesenteret i forbindelse med handlingsplan 2019-2022.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Utgiftene til bygging av et nytt felles krisesenter for Fredrikstad, Hvaler og Sarpsborg er anslått til 50 mill. kroner, med årlige kapitalkostnader på ca. 3 mill. kr. Utgifter til forvaltning, drift og vedlikehold FDV anslås til ca. 1 mill. kr pr. år. Dette gir årlig forventede eiendomskostnader på til sammen 4 mill. kr. Eiendomskostnadene til de to eksisterende krisesentrene utgjør til sammen ca. 2,8 mill. kr pr. år. Netto økning i de årlige kostnader til eiendom vil dermed være 1,2 mill. kr.

Driftskostnadene er anslått til å kunne reduseres med ca. 2,2 mill. kr pr. år. Reduserte drifts- og eiendomskostnader vil dermed utgjøre ca. 1 mill. kr pr. år sammenlignet med dagens drift. For Sarpsborgs vedkommende vil dette kunne utgjøre ca. 0,4 mill. kr pr. år.

Et felles krisesenter gjør det mulig å benytte de nåværende krisesenter-lokalene til andre kommunale tjenester, eventuelt leie ut disse.

Kommunens krisesenter har i dag god kapasitet. Ved å beholde dagens krisesenter vil det være mulig å selge plasser til andre kommuner.

Miljø:

Et eventuelt nytt felles krisesenter er forutsatt å ligge sentralt plassert mellom kommunene med gode kollektive transportmuligheter.

Folkehelse:

Kvalitativt gode krisesentertjenester med tilstrekkelig kapasitet og lett tilgjengelighet, er et viktig tiltak for å sikre voldsutsatte gruppers behov for beskyttelse og forebygge videre overgrep.

Rådmannens anbefaling:

Rådmannen anbefaler følgende:

Det etableres ikke et felles krisesenter for Fredrikstad, Hvaler og Sarpsborg på nåværende tidspunkt.

Dersom Fredrikstad og Hvaler senere skal utlyse konkurranse om drift av krisesenter, vurderes mulighetene for en felles utlysning av tjenesten for alle tre kommunene.

Rådmannen vurderer hvordan Sarpsborg kommune kan sikre et tilfredsstillende krisesentertilbud til menn og til personer som ikke kan bo i fellesskap med andre i forbindelse med handlingsplan 2019-2022.